

Turun kaupunkiseudun MAL-sopimus vuosille 2024-2035

TURUN

MAL-

Esityksen sisältö

- MAL-sopimusmenettely yleisesti
- Turun kaupunkiseudun MAL-sopimusneuvottelut
- MAL-sopimus 2024-2035 yleisesti
- Muutokset aikaisempiin MAL-sopimuskausiin nähden
- Sopimuksen toimenpiteitä
- Turun MAL-kaupunkiseudun prioriteetit valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisessä
- Yhteenveto: Rahoitettavat hankkeet ja avustukset
- Tavoitteet seuraavalle MAL-kaudelle

TURUN MAL-KAUPUNKISEUDUN

MAL-sopimusmenettely yleisesti

- Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimukset ovat sopimuksia, jotka valtio solmii Helsingin, Tampereen, Turun, Oulun, Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kaupunkiseutujen kanssa.
- Turun MAL-kaupunkiseudulla sopimuksia on laadittu vuodesta 2012 alkaen (2012–2015, 2016–2019, 2020–2031, 2024–2035).
 - Sopimuskausi on nykyään 12 vuotta, jotta sopimuksilla voidaan kehittää seutuja pitkäjänteisesti. Sopimus päivitetään 4 vuoden välein.
- Tavoitteena on tukea Suomen suurimpien kaupunkiseutujen kasvua ja kehitystä. Sopimuksissa määritellään valtion ja kaupunkiseutujen yhteiset tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet lähivuosien asuntotuotannolle sekä kestäväen yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämiseksi.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Turun kaupunkiseudun MAL-sopimusneuvottelut

- Turun MAL-kaupunkiseutuun kuuluvat Aura, Kaarina, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Raisio, Rusko, Sauvo ja Turku.
- MAL-sopimuksen valmisteluryhmässä on edustus jokaisesta kunnasta. Lisäksi seudun toimijoista Varsinais-Suomen liitto ja Varsinais-Suomen ELY-keskus osallistuvat valmisteluryhmän toimintaan.
- MAL-valmisteluryhmän työskentely käynnistyi 30.10.2023.
 - Pohjaesityksenä oli aluksi Turun MAL-kaupunkiseudun valmisteleva esitys MAL-sopimukseksi.
 - Puheenjohtajan ehdotus valtion rahoituksen jakautumisesta valmistui 6.6.2024
- Neuvottelutulos osapuolten kesken saavutettiin 23.9.2024.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUDUN

MAL-sopimus 2024-2035 yleisesti

- Sopimukseen on päivitetty Turun MAL-kaupunkiseudun tavoitetilat vuodelle 2035 sekä kehityspolut tavoitetilan saavuttamiseksi.
- Sopimuksessa on yhteensä 49 toimenpidettä jaoteltuina neljään teemaan: seudullisen suunnittelun ja tietopohjan kehittäminen, kestävä ja vähäpäästöinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä, asuminen ja elinympäristön laatu sekä seudun elinvoimaisuus.
- Lisäksi sopimus sisältää seudun kuntien priorisoidut näkemykset raide- ja tieyhteyksien kehittämishankkeista huomioon otavaksi valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisessä.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUDUN

Muutokset aikaisempiin MAL-sopimuskausiin nähden

- Valtio rahoittaa valtakunnallisesti merkittäviä tieverkon kehittämishankkeita osittain MAL-sopimuksen rahoituksella.
- Sopimukseen ei tällä kaudella sisälly valtion tukeman Aerasuntotuotannon minimiosuutta seutujen asuntorakentamisesta.
- Valtion rahoitusta on karsittu verrattuna aikaisempaan kauteen, mm. valtion väyläverkolla toteutettavat kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteet, ilmastoperusteinen joukkoliikenteen avustus, avustus liikenteen palvelujen digitalisaatioon, rahoitus väyläverkon kustannustehokkaisiin parantamishankkeisiin, kunnallistekniikka-avustukset MAL-sopimusseutujen kunnille.

TURUN MAL-KAUPUNKIS

Sopimuksen toimenpiteitä 1/7

- Kunnat päivittävät rakennemallin ja liikennejärjestelmäsuunnitelman kaupunkiseutusuunnitelmaksi.
- Seudun kunnat osallistuvat kansalliseen henkilöliikennetutkimukseen.
- Yhdyskuntarakennetta tiivistetään, varaudutaan ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin sekä huolehditaan palveluiden kestävästä ja monipuolisesta saavutettavuudesta.
- Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn huomioimista kaikessa suunnittelussa ja toteutuksessa. Vahvistetaan joukkoliikennekaupunkia koko MAL-kaupunkiseudulla (aseman joukkoliikennevyöhykkeet).

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Sopimuksen toimenpiteitä 2/7

- Valtio sitoutuu selvittämään mahdollisuutta hankkia VR:n IC-liikennettä välillä Turku-Raisio-Naantali. Lähijunaliikenteen käynnistämisessä edetään vaiheittain. Yhteisrahoitteisuus on lähtökohtana alueellisen junaliikenteen suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa.
- Raitiotie: 2024-2027 toteutussuunnitelma raitiotien 1. vaiheesta ja raitiotien investointipäätöksen käsittely.
 - Valtio osallistuu loppuihin raitiotien suunnittelukustannuksiin sekä joukkoliikennekäytävän toteuttamista edistäviin rakennuskustannuksiin (esim. Turun Tuomiokirkkosillan peruskorjaus), enintään 30 %:n osuudella ja maksimissaan 10 miljoonalla eurolla.
 - 2027-: valtio tekee erillisen päätöksen osallistumisesta seuraavalla MAL-kaudella Turun pikaraitiotien rakentamiseen muiden raitiotiehankeiden kanssa linjassa olevalla rahoitusosuudella.

Sopimuksen toimenpiteitä 3/7

- Mikäli raitiotien avustukseen soveltuvia kohteita ei ole määritelty 12/2025 mennessä, kohdistetaan rahoitus valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin Turun MAL-kaupunkiseudulla.
- Valtio avustaa Turun seudun julkisen henkilöliikenteen palveluita vuosina 2024–2027 yhteensä 6,87 miljoonalla eurolla, ja kunnat toteuttavat joukkoliikennejärjestelmän kehittämistoimenpiteitä, mm. runkobussilinjaston 1. vaihe.
- Liityntäpysäköintiä sekä digitaalisen liikennetiedon hallinnointia ja jakamista kehitetään ja kunnat toteuttavat seudun automaation tiekartan toimenpiteitä.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Sopimuksen toimenpiteitä 4/7

- Sähkölatauksen yleissuunnitelmaa laajennetaan koko MAL-kaupunkiseudun alueelle
- Kunnat kehittävät uusia toimintatapoja vähäpäästöisen kaupunkilogistiikan edistämiseen yhteistyössä alan yritysten kanssa.
- Kunnat kehittävät liikenteen hallintaa, mikä käsittää mm. tapahtumien aikaista liikenteen ohjausta ja tiedottamista, tie- ja katutöiden aikaisia liikennejärjestelyjä ja liikkumisen ohjausta sekä älykästä valo-ohjausta.

Sopimuksen toimenpiteitä 5/7

- MAL-kaupunkiseudun kuntien tavoitteena on mahdollistaa vuosina 2024–2027 yhteensä noin 14 000 asunnon rakentaminen suhdannetilanne huomioiden ja varmistaa asemakaavoituksessa viiden vuoden asuntotuotannon tarvetta vastaava tonttitarjonta kävely-, pyöräily-, ja joukkoliikennevyöhykkeillä.
- Valtio kohdentaa valtion tukemaa asuntotuotantoa Turun MAL-kaupunkiseudun kuntien keskusta-alueille ja vaikuttavimmille taajamatoimintojen alueille.
- Kunnat päivittävät Turun kaupunkiseudun asunto- ja maapoliittisen ohjelman vuosille 2026–2029.
- Kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen.
- Tavoitteena on, että lähiluonnon saavutettavuus on hyvällä tasolla.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUDUN

Sopimuksen toimenpiteitä 6/7

- Raideyhteyksien kehittämishankkeet:
 - Turku, Raisio ja Kaarina ratkaisevat pidemmän aikavälin osallistumisensa raitiotiehankkeen seudullista jatkoa koskeviin toimenpiteisiin MAL-sopimuksen seuraavan päivityksen yhteydessä.
 - Turun satamaa kehitetään mahdollistamalla uudet liikennejärjestelyt ja toteuttamalla vanhan ratayhteyden korvaava uusi henkilöraide yhteisterminaalihankkeen yhteydessä.
- Tieverkon kehittämishankkeet:
 - E18 Turun kehätien kehittäminen Raision keskustassa
 - Maantie 180 kehittäminen välillä Kurkela-Kuusisto

Sopimuksen toimenpiteitä 7/7

- Matkakeskuksen suunnittelu ja kehittäminen
- VAK-ratapihan tuleva sijaintipaikka
- Raskaan liikenteen taukopaikkojen ja jakeluinfran toteuttamisen edistäminen
- Kupittaa kärjen joukkoliikenneyhteyden toteuttaminen yhteistyössä valtion kanssa
- Saariston Pienen Rengastien ja Saariston Rengastien kehittämiselvityksissä mainittujen sekä muilla matkailureiteillä tunnistettujen pyöräilyolosuhteiden parantaminen
- Matkailupalveluiden saavutettavuuden parantaminen
- Lentoliikenteen toimintaedellytysten edistäminen

Turun MAL-kaupunkiseudun prioriteetit valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisessä 1/2

- Raideyhteyksien kehittämishankkeet
 - Länsirata-hanketta edistetään hallitusohjelman kirjausten mukaisesti yhteistyössä hankeyhtiön osapuolten kesken.
 - Turku–Uusikaupunki-radon perusparantaminen.
 - Naantalin radan perusparannus ja sähköistys (ml. Naantalin ja Raision seisakkeet).
 - Toijalan radan tasoristeysten poistot (ml. Vanhan Tampereentien tasoristeys).

Turun MAL-kaupunkiseudun prioriteetit valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisessä 2/2

• Tieverkon kehittämishankkeet

- E18 Turun kehätien kehittäminen välillä Raisio–Naantali (toteutus).
- Vt 9 Turku–Tampere-yhteysvälin kehittäminen ja turvallisuuden parantaminen pääväylätasoiseksi. Lieto–Aura leveäkaistatien 4-kaistaistuksen, Auran eritasoliittymän ja ohituskaistaparien toteuttaminen (Kuuskoski–Jalkala MAL-alueella).
- Vt 10 (Turku–Hämeenlinna) kehittäminen Liedossa. Nykyisen linjauksen parantaminen tarvittaessa pienillä toimenpiteillä. Vt 10 kääntämisen vt:lle 9 yleissuunnittelu ja YVA.
- Vt 8 Turku–Pori-yhteysvälin kehittäminen välillä Nousiainen–Mynämäki pääväylän toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseksi. Yleissuunnitelman ja YVAN laadinta.
- Vt 8 ja Raisiontien Kuloisten risteyssillan uusiminen tiejärjestelyineen
- Seudullisten pyöräteiden kehittämisohjelman mukaiset hankkeet
 - Mt 180 jkp-tie Prostvik-Nauvo, Parainen
 - Mt 189 jkp-tie Särkäsalmi - Poikko ja Kurala - Rymättylän kirkon vanhatie, Naantali
 - Mt 12254 Hujalantien ja mt 12262 Päällistönmäentie-Walininkuja jkp-tie, Rusko

Yhteenveto: Valtion rahoittamat hankkeet ja avustukset 2024-2027

- E18 Raision keskusta (valtion MAL-rahoituksen osuus 45 M€)
- Mt 180 Kurkela-Kuusisto (valtion MAL-rahoituksen osuus 12 M€)
- Turun satamaraide (valtion osuus enintään 11 M€)
- Turun raitiotien suunnittelu ja joukkoliikennekäytävän toteuttamista edistävät rakennuskustannukset (valtion osuus enintään 10 M€)
- Kupittaaan kärjen joukkoliikenneyhteys (valtion osuus enintään 10 M€)
- Avustus julkisen henkilöliikenteen palveluihin 6,87 M€
- Yhteensä 94,87 M€

TURUN MAL-KAUPUNKI

Tavoitteet seuraavalle MAL-kaudelle

- Tavoitteena on tulevilla kausilla palauttaa rahoitus valtion väyläverkon pieniin yhteisrahoitteisiin parantamishankkeisiin. Seudun toiveena on myös, että merkittäviä valtakunnallisia tiehankkeita ei toteuteta MAL-rahoituksella.
- Rahoituksen tasapuolista jakautumista tarkastellaan MAL-kaupunkiseudulla yli MAL-sopimuksen 4-vuotisten toimenpidekausien.

TURUN MAL-KAUPUNKISEUTU

Kiitos!
Kysymyksiä ja
kommentteja?

TURUN MAL-KAUPUNKIS